

A. N. AFANASJEV D. H.:

Tri carstva: bakreno, srebrno in zlato.

Ruska pravljica.

nekem carstvu je živel nekdam car Bjel-Bjeljanin Brzonogi. Imel je ženko Nastazijo Zlatolasko in tri sine, careviče Petra, Vasilja in Ivana. Nekoč se je šetala carica z dvorjankami in služkinjami po vrtu. V trenutku je pripihal junak Veternik, ugrabil carico pa jo je odnesel kdo ve kam. Žaloval je car in tožil, a ni si znal pomoči. Ko so dorasli careviči, jim je dejal: »Dragi otroci moji, kdo poišče mamico?« Pripriprava sta se starejša brata pa sta odšla po svetu. Za njima je hotel tudi najmlajši. »Ne hodi,« je rekel car, »in ne ostavi me samega!« »Dovoli, dovoli, očka! Želim v svet, da poiščem mamico.«

Odgovarjal je car in branil, ubraniti pa ni mogel. »Pojdi v ime božje, ubraniti ne morem.« Pa je osedlal Ivan svojega zvestega konjiča in je odjahal.

Jahal je, jahal, časih kratko, časih dolgo. Povest je kratka, a delo je dolgo. Prišel je v gozd. V gozdu je bila krasna palača. Zajahal je Ivan v dvorec in je zagledal starca. Nagovoril ga je. »Mnogo ti je let, starček.« — »A kako si, dobri dečko in kdo?« — »Ivan carevič sem, sin carja Bjel-Bjeljanina in carice Nastazije Zlatolaske.« — »Ej, dragi nečak, kam te vodi Bogec?« — »Tako in tako. Potujem po svetu, da poiščem mamico. Povej, povej ujec, kje jo najdem.« — »Ne vem tega in ne morem ti ustreči. Dam ti pa kroglico. Vrzi jo predse. Trkljala se bo proti strmim, visokim goram. Za njo pojdi! V gori je jama. Išči v njej! Na roke si priveži železne kremplje in preplezaj skalovje. Morda je tam mamica Anastazija Zlatolaska.« — »Dobro,« je rekel Ivan carevič in se je poslovil od starca. Vrgel je kroglico predse. Trkljala se je, trkljala, on je šel za njo.

Po dolgem ali kratkem času se je ozrl. Na polju je videl brata, careviča Petra in Vasilja. Taborila sta sredi mnogih vojakov. Pozdravila sta ga: »Kam, Ivan carevič?« — »Bilo mi je pusto doma, pa sem odjahal, da poiščem mamico. Ukažita, naj se vrne vojska. Mi pa iščimo skupaj!« — Pritrdila sta brata in sta poslala vojake domov. Z bratom Ivanom sta šla za kroglico. Izdaleka so se spenjale gore, tako strme in visoke, da so segale v nebo. Kroglica se je trkljala prav proti jami. Ivan carevič je razjahal in rekel bratoma: »Pazita na konja! Grem v goro, da poiščem mamico. Vidva ostanita tukaj! Čakajta name ravno tri mesece. Če se dotlej ne vrnem, ne čakajta dalje.« — Pomislila sta brata, da je abotno plezanje po tistih čerih.

Človek bi si polomil noge in roke in vrat. »Pa pojdi z Bogom!« sta rekla. »Počakava te.«

Šel je Ivan carevič v jamo in je prišel do železnih vrat. Na vso silo je udaril po njih, pa so se odprla. Vstopil je. Na roke in noge so se mu sami pripeli železni kremplji. Plezal je carevič po strmi steni mesec in dan. Z velikim naporom je priplezal do vrha. »Pa Bogu hvala!« se je oddahnil in se napotil dalje po grebenu. Hodi, hodi, kar zagleda bakren grad. Strašne kače so ob vhodu priklenjene z bakrenimi verigami. Kače sikajo. Ob kačah je vodnjak, nad vodnjakom bakreno vederce na bakreni verigi. Ivan carevič je zajel vode in napojil kače. Pomirile so se in legle. Carevič je vstopil v grad.

Nasproti mu pride carica bakrenega carstva. »Kdo si, dobri dečko?« — »Ivan carevič sem.« — »Si li došel sem po svoji volji?« — »Došel sem po svoji volji. Mamico iščem, Nastazijo Zlatolasko. Odneseš jo je veter z vrta. Ali veš, kje je?« — »Ne vem. A nedaleč odtod živi srednja sestra, carica srebrnega carstva. Morda ve ona.« — Pa mu je dala bakreno kroglico in bakren prstan in je rekla: »Kroglica te bo vodila k moji sestri, v prstanu je pa vse bakreno carstvo. Če premagaš Veternika, ki me je zaprl v ta grad in prihaja vsak tretji mesec k meni, ne pozabi name! Osvobodi me in me vzemi s seboj v svobodni svet!« — »Prav,« je obljubil carevič, pa je vzel kroglico in prstan. Vrgel je kroglico in hodil za njo.

Prišel je carevič v srebrno carstvo. Kar zagleda grad, ki je še lepši od prejšnjega. Ves je srebrn. Ob vhodu so priklenjene strašne kače na srebrnih verigah. Ob kačah stoji vodnjak, nad vodnjakom visi srebrno vederce na srebrni verigi. Zajel je carevič vode in napojil kače. Kače so legle in so pustile careviča v grad. Došla je carica srebrnega carstva in se razveselila: »Aj, skoro bodo potekla tri leta, kar me je ugrabil Veternik. Videla nisem ruske dušice in nisem čula o njej. A sedaj jo vidim pred seboj. Kdo si, dobri dečko?« — »Ivan carevič sem.« — »Si li došel sem po svoji volji?« — »Došel sem po svoji volji. Mamico iščem, carico Nastazijo Zlatolasko. Ali veš zanjo?« — »Ne vem. Pojdi k moji najstarejši sestri prelepi Jeleni, ki je carica zlatega carstva. Nje dom ni daleč odtod. Morda ve ona. Dam ti srebrno kroglico. Vrzi jo in hodi po nje poti do zlatega carstva. In če ubiješ Veternika, ne pozabi name ubožico! Osvobodi me in me vzemi s seboj v svobodni svet. Zaprl me je Veternik in hodi vsak tretji mesec k meni.« — Še mu je dala srebrn prstan: »V tem prstanu je vse srebrno carstvo.« — Vrgel je carevič kroglico, pa je hodil po nje potih.

(Dalje.)

